

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com



ΥΠΕΡΗΡΩΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Υπερήρωες του Hollywood. Εκατοντάδες ταινίες έχουν γυριστεί γύρω από αυτή τη θεματολογία. Χιλιάδες βιβλία και κόμικς έχουν γραφτεί με πρωταγωνιστές διάφορους υπερήρωες.

Το σημερινό άρθρο έχει να διαπραγματευτεί κάτι το διαφορετικό. Πολλοί ίσως να αναλογιστούν ότι πρόκειται για υπερβολή αλλά πολλές γιαγιάδες και παπούδες που προσέχουν τα εγγονάκια τους, σίγουρα θα το έχουν παρατηρήσει αλλά δεν θα του έχουν δώσει ιδιαίτερη προσοχή. Το σημερινό θέμα ασχολείται με την υπεραπλούστευση των ρόλων στις ταινίες, που μερικές φορές οδηγεί στην παραπλάνηση και τον αποπροσανατολισμό της κοινής γνώμης από τον πραγματικό «εχθρό». Αλήθεια ποιά η σκοπιμότητα της ύπαρξης των υπερηρώων; Τον superman, τον batman, τον spiderman και άλλους τέτοιους σωτήρες της κοινωνίας; Όχι δεν πρόκειται για θεωρία συνωμοσίας. Αυτοί οι καθημερινοί σούπερ ήρωες τους βρίσκουμε παντού, από τα μεγάλα πολυκαταστήματα μέχρι σε κάθε τηλεοπτικό πρόγραμμα. Ας δούμε όμως ορισμένα χαρακτηριστικά τους. Τί μας δείχνει, βασικά, η δράση αυτών των ηρώων; Είναι άνθρωποι απλοί, καθημερινοί, χαμηλών τόνων. Άνθρωποι που δεν έχουν την προσοχή της κοινωνίας. Θα τους χαρακτηρίζαμε και ως ανθρωπάκια. Έχουν μέσα τους καλοσύνη και συσσωρευμένη οργή για την άδικη τούτη κοινωνία. Μία οργή που δε μετουσιώνεται σε δράση μέσω μιας συλλογικής προσπάθειας, αλλά μέσω μιας ατομικής «επανάστασης» κρυμμένης πίσω από το μανδύα της ανωνυμίας και του μυστηρίου. Μία οργή, που κρύβεται πολύ βαθιά, όταν ο ήρωας ζει την κανονική του ζωή, ως ένας απλός θνητός.

Όταν, όμως, φοράει τη μάσκα ή τη στολή, μετατρέπεται σε έναν υπερήρωα με υπερφυσικές δυνάμεις που σώζει τον κόσμο. Τί ηθικά διδάγματα μας δίνει αυτό και πού μας παρασέρνει; Όλοι ξέρουμε ότι μέσα στην ζωή δεν υπάρχουν υπερήρωες. Για παράδειγμα ακόμα και ο μεγαλύτερος αθλητής ιδρώνει και ματώνει για να πετύχει. Χαλάει ατελείωτες ώρες δουλειάς και προπονήσεων. Ας πάρουμε για παράδειγμα έναν οποιοδήποτε αθλητή



Σούπερ ήρωες έτοιμοι να σώσουν τον κόσμο. Κάτω: Σατιρική αφίσα με τον Τσίπρα ως Σούπερμαν

που έχετε στο μυαλό σας. Προπονείται συνήθως 9 ώρες την ημέρα και αήττητος δεν είναι. Ιδρώνει, ματώνει και μερικές φορές χάνει. Τί θέλω να πω; Ότι σε αντίθεση με την πραγματική ζωή, οι υπερήρωες είναι σουρεαλιστικοί χαρακτήρες. Αήττητοι, ακούραστοι, πετυχαίνουν εξωπραγματικά πράγματα χωρίς δουλειά. Μα δεν είναι έτσι η ζωή και το ξέρετε πάρα πολύ καλά. Για να πετύχεις κάτι πρέπει να κουρασθείς, να ματώσεις. Τίποτα δεν σου χαρίζεται.

Αλλά πετυχαίνει και κάτι άλλο αυτός ο σουρεαλισμός. Ο απλός κοσμάκης στις ταινίες ταλανίζεται από διάφορες μαστιγές της κοινωνίας. Βία, εξωγήινη απειλή, οικονομικός μαρσαμός κ.α. Όπου εμφανίζεται ο υπερήρωας και «καθαρίζει» με όλα αυτά. Και ο κοσμάκης θεοποιεί τον υπερήρωα, περιμένοντας πότε θα τον ξανασώσει. Αυτός ο σουρεαλισμός έχει μετατραπεί σε ρεαλισμό, δυστυχώς. Αυτή η νοοτροπία έχει μπολιαστεί και στην κοινωνία, η οποία περιμένει να σωθεί από διάφορες άγνωστες υπερδυνάμεις. Μια κοινωνία που έχει επαναπαυτεί στην απάθεια και την απραξία, περιμένοντας τον από μηχανής Θεό. Ας πούμε στα πολιτικά. Η πολιτική είναι μία ευρεία έννοια. Όλοι είμαστε πολιτικοποιημένοι. Όλοι πρέπει να είμαστε πολιτικοποιημένοι ως πολίτες ενός κράτους. Όλοι οφείλουμε να συμμετέχουμε στα «κοινά», γιατί δεν μπορούμε να αφήσουμε τις τύχες μας στα χέρια άλλων. Είδατε πολλά κόμματα να σε καλούν να συστρατευτείς μαζί τους; Όχι να τους ψηφίσεις και τέλος. Να συστρατευτείς και να πάρεις την κατάσταση στα χέρια σου. Η συντριπτική πλει-



οψηφία των κομμάτων σου λέει «έλα ψήφισέ με και θα φροντίσω εγώ για σένα». Πολλοί όμως δεν το ασπάζονται αυτό. Θεωρώ ότι ο κόσμος πρέπει να είναι ενεργός στα πολιτικά. Κανείς υπερήρωας δε τον σώσει. Υπερήρωας είναι μόνο ο λαός ενωμένος. Η ομαδικότητα δηλαδή και όχι η ατομικότητα όπως μας λέει το Hollywood. Πόσο κερδισμένη βγαίνει η υπάρχουσα άρχουσα τάξη από μία τέτοια πλύση εγκεφάλου; Πόσο τη συμφέρει να δημιουργούνται στα κοινά υποσυνείδητα των ανθρώπων οι σκέψεις ότι η σωτηρία τους εξαρτάται από την ύπαρξη και δράση κάποιου υπερήρωα; Για παράδειγμα ότι μόνο ένα πολιτικό πρόσωπο μπορεί να τους βγάλει από το αδιέξοδο. Πόσο τη συμφέρει που δημιουργείται μία κοινωνία αδράνειας, μία κοινωνία που περιμένει κάποιον άλλον να τη σώσει; Όχι μόνο τη συμφέρει, αλλά ζει από αυτό. Διότι, αν ο κόσμος καταλάβει ότι η τύχη του είναι καθαρά στα δικά του χέρια και σε κανενός άλλου, τότε θα άλλαζε η κοινωνία. Γι' αυτό και το Hollywood

είναι ο μηχανισμός προπαγάνδας της εξουσίας. Γι' αυτό και οι μεγαλύτερες παραγωγές στηρίζονται σε ψέματα και ουτοπίες. Γι' αυτό υπάρχουν και οι άγραφοι κανόνες λογοκρισίας του Hollywood.

Κι εμείς τι κάνουμε; Γινόμαστε αφιλτράριστοι δέκτες και λάτρεις του ψέματος. Τα παιδιά μας τα μεγαλώνουμε για να φοράνε τη στολή του Batman. Από εμάς εξαρτάται κατά πόσο θα μας επηρεάσουν αυτές οι ταινίες. Αλλά το κυριότερο είναι να επαναπροσδιορίσει ο κόσμος την συνειδήσή του. Θα πάψει να τρέφει αυταπάτες για εξωγενείς σωτήρες και άπιαστους υπερήρωες. Θα πάρει τη δύναμη στα χέρια του. Και τότε...Τότε ίσως φανεί φως στο ορίζοντα.

Πιστεύω ότι ο ολοκληρωμένος άνθρωπος είναι αυτός που καλλιεργεί τα χαρίσματά του συνεχώς σε όλη του την ζωή. Ο αθλητής θα πρέπει συνεχώς να προπονείται για να έχει νίκες στους αγώνες. Ο επιστήμων συνεχώς να μελετά για να εμπλουτίζει τις γνώσεις του και να ενημερώνεται για τα καινούργια επιτεύγματα της επιστήμης του. Αλλά πρέπει συγχρόνως να είναι και ταπεινός. Κάθε άνθρωπος θα πρέπει να εργάζεται σκληρά για να γίνεται συνεχώς και καλύτερος τόσο στο επάγγελμά του όσο και στις αρετές του. Έχει ανάγκη η κοινωνία σήμερα από όλους μας. Όσον αφορά την πολιτική κατάσταση κανείς δεν μπορεί να μας σώσει. Δεν είναι κανείς υπεράνθρωπος. Όλοι πρέπει να συνεργαστούμε με φιλότιμο, ταπείνωση και αγάπη καταπολεμώντας τα πάθη και τις αδυναμίες μας. Και όλοι μαζί να ξεπεράσουμε την οποιαδήποτε κρίση που μαστίζει την κοινωνία, τις χώρες μας και τον κόσμο ολόκληρο.



Ο batman σε μία άλλη εκδοχή